

DIALOGUS I. INTRODUCTORIUS.

TULLIUS docens, PUBLIUS discens.

PUBLIUS.

Uream horam, qua rursus experior: *Quod I,*
differtur, non aufertur. Honorande Tulli:
 absque religione foret, Fortunæ profecto re-
 duci mole falsa, calidoque thure compreca-
 rer, quod, intercurrente plusquam decennio,
 quo *Exercitationes nostræ faciles de Numis vete-*
rum pro Tironibus vario casu interceptæ sunt,
 hodie tandem ades iterum, rem & mihi, &
 aliis bene multis gratissimam profecuturus. Tantum abest, mo-
 ræ hujus diuturnitate resedisse in me impetum discendi, ut po-
 tius, aucto interim pro quantulacunque facultate cimelio meo,
 tardor quoque æris hujus ingeniosissimi rite intelligendi vehemen-
 ter increverit. Instituisti me sane in multis: Laconicæ tamen Qui-
 ritum Sapientæ, in Numis reconditæ, sinus tam amplus est, quo
 exilia Tironum ingenia, tanquam Euripo, facillime sorbentur,
 ita

ita quidem, ut, in quo se maxime sapere confidunt, maxime fallantur. Destituit eos Historiæ cognitio: cum primis vero rerum nexum, & ordinem ignorant. Hæc interim discendi animam rectissime dixeris. Quare meo pariter, publicoque nomine tibi supplico, rem pro tua benevolentia ita facias ut *Bellicam Augustorum Gloriam*, æque ac antea *Politicam*, nunc tela una, filoque iugiter sibi cohærente colligatam conspiciere liceat. Dici enim non potest, quanto laboris compendio doceat, qui disperfarite colligit, ac efficit, ut abundet nihil, nihilque deficiat.

II.

TULLIUS. Fortis profecto censendus est ignis, quem cineres diuturni non extinguunt. Carbo carbonem accendis, tuoque discendi ardore ipsi mihi ad instruendum te, qua possum, ignem supponis. Nosti vero, quam arduus, quamque prolixus labor Fastrorum Campiliensium obruat me: præterea, quam adversa fortuna boni illius viri, qui sumtum anterioribus Partibus præbuit, rem omnem afflixerit, penitusque prostraverit, adeo, ut hanc ipsam Partem, jam abhinc triennio suis curis affectam, relinquere cogeretur. Quod si spes nova, quæ denuo affulget, vota nostra non iterum ludat, disces, quod optas. Ego quippe non solum hanc Partem IIItam, verum & IVtam, sequentem *de Religione Augustorum*, tuis commodis dudum tenui paratam. Prior porro *Bellicam Augustorum Gloriam* Scenis aliquot, concinne sibi succedentibus, quantum Tironi sat est, tanquam in theatrum deducet.

III.

PUBLIUS. Roma, quæ Conditorem suum *Romulum*, cum *Remo* fratre, *Marte* parente, ex *Rhea Sylvia* genitos comminiscetur, *Martia* tota, armatam se semper in auro, argento, & ære signari, in statuis effingi, in templis adorari concupiit, arma præterea in orbe perpetuo circumtulit: ut adeo nihil frequentius, quam Signa militaria, Victorias, Trophea, bigas, quadrigasque triumphales Numi redhibeant. Hæ solæ profecto imagines, omnem in terram deportatæ, metum facere populis, ac regionibus poterant, & suadere, ut gentem, semper quasi victricem, submisso potius vertice colerent, & amicam haberent, quam Signis oppositis provocarent in se, hostemque sentirent. Tantum ex contemplatione *Cimelii* mei sapere per me didici. Nescius autem haud sum, generalem hanc cognitionem, rudem duntaxat, & omnium esse, quibus oculi sunt, mensque non penitus ad sarculum, & aratrum damnata. Quæ vero *Rei Militaris Romanæ* propria indoles, quæ disci-

disciplina, quis ordo, quod artificium, absque te magistro semper ignorabo.

TULLIUS. Bene multi quidem, & præclari sunt Viri, partim singuli, partim in grandibus *Grævii*, atque *Gronovii* Corporibus Antiquitatum Græcarum, atque Romanarum junctim legendi: qui e *Livio*, Historiæ Romanæ Parente, aliisque florentis Romæ Scriptoribus, quidquid erui potuit Rei Romanæ Militaris, probe arrosis unguibus extraxerunt. At vero in manus Tironum raro isti perveniunt: insuper autem ad humile, & inexercitatum eorum ingenium se haud satis demittunt: longi præterea, latique, nec tamen justo cum ordine, vagantur: demum ea, quæ sunt in Numis, exponere, horumque se intra limites continere, quod nostri propositi est, nequiquam secum statuerunt. Complura hujus argumenti creberrime tibi a me laudatus Ill. *Spanhemius* Tom. II. de Præstant. & Usu Numismat. antiquor. pro more suo exquisita cum eruditione attingit, summatimque perstrinxit: cum primis Dissert. X. §. II. de Actis Belli in Numis Familiarum a pag. 210. & item Dissert. XIII. §. VI. de Actis Belli in Numis Impp. a pag. 626. Nam utriusque hujus ordinis monumenta pro Tabulis Antiquis Rei Militaris Romanæ inspicienda sunt. Verumtamen non complexus est rei latitudinem, & ea duntaxat percensuit, quæ bello ipso sunt gesta, vel eo confecto subsequuta. Quomodo lectus, instructus, & in ordines distributus, ac demum educatus fuerit Miles Romanus, penitus præter misit. Verum est, hæc e Numis non intelligi, cum non exhibeantur. Sed in omnibus fere rebus ea, quæ consecuta sunt, nemo integre perspicit, quamdiu, quæ præcesserant, ignorat. Ergo sustine tantisper, lætissime Publi, donec de his, quæ dixeram, nonnihil te doceam, & qua primigenia phrasi Scriptores Romani hæc singula enunciaverint, tibi breviter exponam. Cætera Partibus deinde quatuor exequar: I. Apparatum: II. Acta: III. Lucra: IV. Commoda Belli tecum exploraturus. *PUBLIUS*. Dissere pro arbitrio tuo: docilem, si quem alium, in me discipulum spera.

